ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету здоров'я, психології,
фізичної культури та спорту
_____ Євген ПАВЛЮК
29 серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Психологічна допомога особам у складних життєвих обставинах

Галузь знань – С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
Спеціальність – С4 Психологія
Рівень вищої освіти – другий (магістерський)
Освітньо-професійна програма – Психологія
Обсяг дисципліни – 5 кредитів ЄКТС, ***Шифр дисципліни*** ОФП.04
Мова навчання – українська
Статус дисципліни: обов'язкова (фахової підготовки)
Факультет – здоров'я, психології, фізичної культури та спорту
Кафедра – психології та педагогіки

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проєкт*	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
					Аудиторні заняття					Самостійна робота, у т.ч. ІРС			Залік	Іспит
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
Д	1	1	5	150	50	16		34		100				+
З	1	1	5	150	16	10		6		134				+

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми за спеціальністю С4 Психологія

Робочу програму склала _____ д-р психол. наук, професор Таїсія КОМАР

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри психології та педагогіки

Протокол від 28 серпня 2025 р. № 1. Зав. кафедри _____ Таїсія КОМАР

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету здоров'я, психології, фізичної культури та спорту

Голова вченої ради ФЗПФКС _____ Євген ПАВЛЮК

Хмельницький 2025

2. Пояснювальна записка

Дисципліна «Психологічна допомога особам у складних життєвих обставинах» є складовою частини дисциплін фахової підготовки фахівців другого (магістерського) освітнього рівня вищої освіти за спеціальністю С4 Психологія за освітньо-професійною програмою Психологія.

***Пререквізити*:** вихідна.

***Постреквізити*:** ОФП.05 Психологія втрати, ОФП.06 Психологічна реабілітаційна робота з учасниками бойових дій, ОФП.08 Переддипломна практика, ОФП.09 Кваліфікаційна робота, АІ Атестаційний іспит.

Відповідно до освітньо-професійної програми Психологія дисципліна сприяє забезпеченню:

компетентності: ІК. Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог. ЗК04. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК05. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. ЗК07. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК09. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. ФК04. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік. ФК05. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології. ФК07. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності. ФК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях. УК02. Здатність надавати психологічну допомогу представникам соціально-вразливих категорій населення, зокрема особам у складних життєвих обставинах, учасникам бойових дій та їх сім'ям.

– *програмні результати навчання:* ПРН04. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій. ПРН05. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість. ПРН06. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість. ПРН07. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях. ПРН08. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації. ПРН09. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності. ПРН13. Розробляти та впроваджувати програми психологічної допомоги представникам соціально-вразливих категорій населення, зокрема особам у складних життєвих обставинах, учасникам бойових дій та їх сім'ям.

Мета дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти професійних знань, умінь і навичок надання психологічної допомоги особам у складних життєвих обставинах, розвитку здатності до побудови індивідуальних стратегій психологічної підтримки, консультування, кризового втручання та профілактики дезадаптивних станів на основі науково верифікованих підходів, етичних принципів і гуманістичних цінностей.

Предмет дисципліни – закономірності, принципи, методи й технології психологічної допомоги особам, які перебувають у складних життєвих обставинах (втрата, хвороба, насильство, бойові дії, вимушене переселення, соціальна ізоляція тощо); специфіка надання психологічної підтримки різним категоріям клієнтів із урахуванням їхнього віку, психоемоційного стану, соціального контексту та ресурсів особистості.

Завдання дисципліни: ознайомити здобувачів з основними теоріями, концепціями та моделями психологічної допомоги у кризових і стресових ситуаціях; розкрити зміст понять *«складні життєві обставини»*, *«криза»*, *«ресурси особистості»*, *«психологічна підтримка»*, *«інтервенція»*; показати роль психолога у системі міжвідомчої допомоги соціально-вразливим категоріям населення; сформувати здатність планувати та здійснювати психологічне

консультування і кризове втручання, відповідно до етичних стандартів і законодавчих норм; навчити розробляти програми психологічних інтервенцій, тренінгів, просвітницьких заходів для осіб у складних життєвих обставинах; розвинути навички психологічного прогнозування, аналізу запиту клієнта, визначення рівня його дезадаптації та мобілізації ресурсів; формувати готовність до роботи в умовах невизначеності, підвищеного ризику, соціальної напруги та моральної відповідальності; виховати ціннісне ставлення до професійної діяльності психолога, повагу до різноманітності, етичність і соціальну відповідальність.

Результати навчання: здобувач, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен знати сучасні наукові підходи до розуміння феномену складних життєвих обставин, психологічних криз і травматичних подій, а також основи кризової, травматерапевтичної та реабілітаційної психології; розуміти закономірності переживання стресу, втрати, травми, кризових станів у різних вікових і соціальних групах населення, зокрема серед учасників бойових дій та їхніх сімей; уміти ідентифікувати психологічні наслідки складних життєвих подій, визначати потреби клієнта у психологічній допомозі та формулювати запит; застосовувати науково верифіковані методи психодіагностики, консультування та кризового втручання з урахуванням етичних норм і принципів професійної діяльності психолога; розробляти індивідуальні та групові програми психологічної допомоги, психокорекційні й тренінгові інтервенції для осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах; організовувати та реалізовувати психопросвітницьку, профілактичну й освітню діяльність, спрямовану на підвищення стресостійкості, психологічної грамотності та ресурсності населення; оцінювати ефективність наданої психологічної допомоги, здійснювати психологічний прогноз розвитку особистості або групи після подолання кризового стану; приймати професійні рішення в умовах невизначеності, діяти соціально відповідально, усвідомлено та з повагою до різноманітності й мультикультурності клієнтів; аргументовано представляти результати психологічної роботи та досліджень у писемній і усній формах, брати участь у фахових дискусіях, працювати в міждисциплінарних командах; здійснювати професійну саморефлексію, оцінювати власні межі компетентності та потребу у підвищенні кваліфікації для роботи з особами у складних життєвих обставинах.

3. Структура залікових кредитів дисципліни

Назва теми	Кількість годин, відведених на:					
	денну форму			заочну форму		
	лекції	практ. заняття	СРЗ	лекції	практ. заняття	СРЗ
Тема 1. Складні життєві обставини як психосоціальний феномен.	2	4	12	2	2	14
Тема 2. Психологічна допомога особам у складних життєвих обставинах: сутність, напрями, функції.	2	4	12			16
Тема 3. Форми, методи та технології надання психологічної допомоги у СЖО.	2	4	12	2	2	17
Тема 4. Принципи, завдання та етичні стандарти психологічної допомоги у СЖО.	2	4	12	2		17
Тема 5. Психологічний супровід сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах.	2	4	12			17
Тема 6. Психологічна допомога дітям та підліткам у складних життєвих обставинах.	2	4	12	2	2	17
Тема 7. Психологічна допомога особам, які пережили втрату, насильство, бойову травму.	2	4	12			17
Тема 8. Психологічна підтримка процесів соціальної адаптації та ресоціалізації осіб у СЖО.	2	6	16	2		19
Разом	**16**	**34**	**100**	**10**	**6**	**134**

Примітка: СРЗ – самостійна робота здобувача.

4. Програма навчальної дисципліни

4.1 Зміст лекційного курсу

Перелік лекцій для студентів *денної* форми здобуття освіти

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1	**Складні життєві обставини як психосоціальний феномен**. Поняття та сутність складних життєвих обставин. Класифікація СЖО: особистісні, сімейні, соціально-економічні, кризові, бойові. Психологічні наслідки СЖО: емоційні, поведінкові, соціальні. Механізми копінгу та психологічного захисту у складних ситуаціях. Роль соціальної підтримки та ресурсного потенціалу особистості. Літ.: [1]; [2]; [3]; [4]	2
2	**Психологічна допомога особам у складних життєвих обставинах: сутність, напрями, функції.** Сутність психологічної допомоги: визначення та основні поняття. Напрями психологічної допомоги. Функції психологічної допомоги. Взаємозв'язок напряму та функцій допомоги з потребами клієнта. Принципи організації психологічної допомоги: етичні, професійні та практичні аспекти. Літ.: [1]; [2]; [3]; [4]	2
3	**Форми, методи та технології надання психологічної допомоги у СЖО.** Форми надання допомоги: індивідуальна, групова, сімейна. Методи: консультування, тренінги, психотерапія, кризова інтервенція. Технології роботи: діагностичні, корекційні, підтримувальні. Літ.: [1]; [2]; [3]; [4]	2
4	**Принципи, завдання та етичні стандарти психологічної допомоги у СЖО.** Принципи психологічної допомоги: гуманізм, конфіденційність,	2

	компетентність. Основні завдання психологічного супроводу. Етичні стандарти та професійні норми. Літ.: [1]; [2]; [3]; [4]	
5	**Психологічний супровід сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах.** Характеристика кризових сімей. Методи та форми супроводу сімей. Практичні стратегії підтримки та адаптації. Літ.: [1]; [2]; [3]; [4]	2
6	**Психологічна допомога дітям та підліткам у складних життєвих обставинах.** Психологічні особливості дітей і підлітків у кризових ситуаціях. Методи індивідуальної та групової підтримки. Роль сім'ї та соціального оточення. Літ.: [1]; [2]; [3]; [4]	2
7	**Психологічна допомога особам, які пережили втрату, насильство, бойову травму.** Психологічні наслідки втрати, насильства, бойової травми. Методи кризового консультування та психотерапії. Особливості роботи з дорослими та сім'ями. Літ.: [1]; [2]; [3]; [4]	2
8	**Психологічна підтримка процесів соціальної адаптації та ресоціалізації осіб у СЖО.** Поняття соціальної адаптації та ресоціалізації. Методи психологічної підтримки у відновленні соціальних навичок. Роль психолога у взаємодії з соціальною системою. Літ.: [1]; [2]; [3]; [4]	2
	Разом:	**16**

Перелік оглядових лекцій для студентів *заочної* форми здобуття освіти

Номер лекції	Теми лекцій	Кількість годин
	Перший семестр	
1-2	Складні життєві обставини як психосоціальний феномен. Психологічна допомога особам у складних життєвих обставинах: сутність, напрями, функції. Літ.: [1]; [2]; [3]; [4]	2
3	Форми, методи та технології надання психологічної допомоги у СЖО. Літ.: [1]; [2]; [3]; [4]	2
4-5	Принципи, етичні стандарти та технології психологічного супроводу сімей у складних життєвих обставинах. Психологічний супровід сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах. Літ.: [1]; [2]; [3]; [4]	2
6-7	Психологічна допомога дітям, підліткам та дорослим, які пережили психотравматичні події у складних життєвих обставинах. Психологічна допомога особам, які пережили втрату, насильство, бойову травму. Літ.: [1]; [2]; [3]; [4]	2
8	Психологічна підтримка процесів соціальної адаптації та ресоціалізації осіб у СЖО. Поняття соціальної адаптації та ресоціалізації. Методи психологічної підтримки у відновленні соціальних навичок. Роль психолога у взаємодії з соціальною системою. Літ.: [1]; [2]; [3]; [4]	2
	Разом:	**10**

4.2. Зміст лабораторних/практичних/семінарських занять
Перелік практичних занять для студентів *денної* форми здобуття освіти

№ п/п	Тема практичного (тема/зміст лабораторного /семінарського) заняття*	Кількість годин
1	Аналіз складних життєвих обставин: класифікація, психосоціальні чинники, типологія. Літ.: [1]; [2]; [3]; [4]	2
2	Діагностика ресурсного потенціалу особистості у складних життєвих обставинах. Літ.: [1]; [2]; [3]; [4]	2
3	Структура та етапи психологічної допомоги особам у кризових ситуаціях. Літ.: [1]; [2]; [3]; [4]	2
4	Моделі психологічної допомоги: гуманістична, когнітивно-поведінкова, системна, кризова. Літ.: [1]; [2]; [3]; [4]	2
5	Методи індивідуального та групового консультування клієнтів у СЖО. Літ.: [1]; [2]; [3]; [4]	2
6	Використання психотерапевтичних технологій у роботі з клієнтами у кризі. Літ.: [1]; [2]; [3]; [4]	2
7	Етичні дилеми у роботі психолога з клієнтами у складних життєвих обставинах. Літ.: [1]; [2]; [3]; [4]	2
8	Професійне вигорання спеціаліста, який працює з клієнтами у кризі. Літ.: [1]; [2]; [3]; [4]	2
9	Аналіз сімейних криз і ресурсів подолання. Літ.: [1]; [2]; [3]; [4]	2
10	Особливості психологічної допомоги різним типам сімей (неповні, малозабезпечені, безробітні). Літ.: [1]; [2]; [3]; [4]	2
11	Психокорекційна робота з дітьми, які зазнали психотравми. Літ.: [1]; [2]; [3]; [4]	2
12	Психологічний супровід дітей з особливими освітніми потребами. Літ.: [1]; [2]; [3]; [4]	2
13	Психологічна підтримка осіб із посттравматичним стресовим розладом. Літ.: [1]; [2]; [3]; [4]	2
14	Консультування жертв насильства та втрати. Літ.: [1]; [2]; [3]; [4]	2
15	Соціально-психологічна адаптація внутрішньо переміщених осіб. Літ.: [1]; [2]; [3]; [4]	2
16	Програми ресоціалізації клієнтів після кризових подій. Літ.: [1]; [2]; [3]; [4]	2
17	*Захист ІДЗ* **(**програми психологічної допомоги особам у складних життєвих обставинах*).*	2
	Разом:	**34**

4.2.2. Перелік практичних занять для студентів *заочної* форми здобуття освіти

№ п/п	Тема практичного (тема/зміст лабораторного /семінарського) заняття	Кількість годин

1	Аналіз складних життєвих обставин та моделі психологічної допомоги. Діагностика ресурсного потенціалу особистості у складних життєвих обставинах. Структура та етапи психологічної допомоги особам у кризових ситуаціях. Моделі психологічної допомоги: гуманістична, когнітивно-поведінкова, системна, кризова. Літ.: [1]; [2]; [3]; [4]	2
2	Методи індивідуального та групового консультування клієнтів у СЖО. Використання психотерапевтичних технологій у роботі з клієнтами у кризі. Етичні дилеми у роботі психолога з клієнтами у складних життєвих обставинах. Професійне вигорання спеціаліста, який працює з клієнтами у кризі. Аналіз сімейних криз і ресурсів подолання. Особливості психологічної допомоги різним типам сімей (неповні, малозабезпечені, безробітні). Літ.: [1]; [2]; [3]; [4]	2
3	Психокорекційна робота з дітьми, які зазнали психотравми. Психологічний супровід дітей з особливими освітніми потребами. Психологічна підтримка осіб із посттравматичним стресовим розладом. Консультування жертв насильства та втрати. Соціально-психологічна адаптація внутрішньо переміщених осіб. Програми ресоціалізації клієнтів після кризових подій. Літ.: [1]; [2]; [3]; [4]	2
	Разом:	**6**

4.3. Зміст самостійної (у т. ч. індивідуальної) роботи здобувача вищої освіти

Самостійна робота студентів *усіх* форм здобуття освіти полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до практичних занять, тестового контролю. Студенти ***денної*** форми розробляють і захищають програму психологічної допомоги особам у складних життєвих обставинах. Студенти ***заочної*** форми здобуття освіти виконують контрольну роботу. Вимоги до її виконання та варіанти визначаються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний здобувач отримує на кафедрі у період настановної сесії. Крім цього до послуг студентів сторінка навчальної дисципліни у Модульному середовищі для навчання, де розміщені Робоча програма дисципліни, варіанти контрольних робіт та необхідні матеріали з її навчально-методичного забезпечення та контролю результатів навчання.

Зміст самостійної роботи студентів денної форми здобуття освіти

Номер тижня	Вид самостійної роботи	Кількість годин
Перший семестр		
1	1. Опрацювання літератури, конспекту лекцій з Т1. 2. Підготовка до практичного заняття 1.	6
2	1. Опрацювання літератури, конспекту лекцій з Т1. 2. Підготовка до практичного заняття 2.	6
3	1. Опрацювання літератури, конспекту лекцій Т2. 2. Підготовка до практичного заняття 3.	6
4	1. Опрацювання літератури, конспекту лекцій Т2. 2. Підготовка до практичного заняття 4.	6
5	1. Опрацювання літератури, конспекту лекцій Т3. 2. Підготовка до практичного заняття 5. 3. Вибір теми ІДЗ (програма психологічної допомоги особам у складних життєвих обставинах).	6
6	1. Опрацювання літератури, конспекту лекцій Т3. 2. Підготовка до практичного заняття 6. 3. Виконання ІДЗ (програма психологічної допомоги особам у складних життєвих обставинах).	6
7	1. Опрацювання літератури, конспекту лекцій Т4.	6

	2. Підготовка до практичного заняття 7. 3. Виконання ІДЗ (програма психологічної допомоги особам у складних життєвих обставинах).	
8	1. Опрацювання літератури, конспекту лекцій Т4. 2. Підготовка до практичного заняття 8. 3. Підготовка до тестового контролю матеріалу за темами 1-4 4. Виконання ІДЗ (програма психологічної допомоги особам у складних життєвих обставинах).	6
9	1. Опрацювання літератури, конспекту лекцій Т5. 2. Підготовка до практичного заняття 9. 3. Виконання ІДЗ (програма психологічної допомоги особам у складних життєвих обставинах).	6
10	1. Опрацювання літератури, конспекту лекцій Т5. 2. Підготовка до практичного заняття 10. 3. Виконання ІДЗ (програма психологічної допомоги особам у складних життєвих обставинах).	6
11	1. Опрацювання літератури, конспекту лекцій Т6. 2. Підготовка до практичного заняття за темою Т11. 3. Виконання ІДЗ (програма психологічної допомоги особам у складних життєвих обставинах).	6
12	1. Опрацювання літератури, конспекту лекцій Т6. 2. Підготовка до практичного заняття 12. 3. Виконання ІДЗ (програма психологічної допомоги особам у складних життєвих обставинах).	6
13	1. Опрацювання літератури, конспекту лекцій Т7. 2. Підготовка до практичного заняття 13. 3. Виконання ІДЗ (програма психологічної допомоги особам у складних життєвих обставинах).	6
14	1. Опрацювання літератури, конспекту лекцій Т7. 2. Підготовка до практичного заняття 14. 3. Виконання ІДЗ (програма психологічної допомоги особам у складних життєвих обставинах).	6
15	1. Опрацювання літератури, конспекту лекцій Т8. 2. Підготовка до практичного заняття 15. 3. Виконання ІДЗ (програма психологічної допомоги особам у складних життєвих обставинах).	6
16	1. Опрацювання літератури, конспекту лекцій Т8. 2. Підготовка до практичного заняття Т16. 3. Підготовка до тестового контролю за темами 5-8 4. Виконання ІДЗ (програма психологічної допомоги особам у складних життєвих обставинах).	6
17	1.Підготовка до захисту ІДЗ (програма)	4
	Разом:	**100**

4.3.1 Орієнтовна тематика індивідуального домашнього завдання (програма психологічної допомоги особам у складних життєвих обставинах) для самостійної роботи студентів*

1. Програма психологічної допомоги військовослужбовцям після бойових дій.
2. Програма психологічної підтримки дітей, які пережили насильство.
3. Програма профілактики емоційного вигорання волонтерів.
4. Програма психологічної допомоги особам, які втратили близьких унаслідок війни.
5. Програма психологічної підтримка внутрішньо переміщених осіб.
6. Програма кризового консультування підлітків, які переживають сімейний конфлікт.

7. Програма розвитку стресостійкості у матерів-одиначок у період соціальної ізоляції.
8. Програма психологічної допомоги підліткам із досвідом кібербулінгу.
9. Програма підтримки сімей військових у період розлуки.
10. Програма психологічної допомоги медичним працівникам у стані професійного виснаження.
11. Програма психологічної підтримки дітей, які пережили вимушену евакуацію.
12. Програма психологічної допомоги особам, які стали свідками насильства або катастроф.
13. Програма психокорекції тривожності у жінок, які втратили житло.
14. Програма психологічної підтримки підлітків із сімей військовослужбовців.
15. Програма відновлення психологічних ресурсів у рятувальників після надзвичайних ситуацій.
16. Програма психологічної допомоги біженцям у процесі соціальної адаптації.
17. Програма профілактики суїцидальної поведінки серед молоді.
18. Програма психологічної підтримки осіб із посттравматичним стресовим розладом.
19. Програма допомоги дітям із досвідом булінгу в шкільному середовищі.
20. Програма психологічної допомоги сім'ям, що виховують дитину з інвалідністю або особливими освітніми потребами.

Примітка: *студент може запропонувати власну тему, яка узгоджується із викладачем

На самостійне опрацювання студентів виносяться визначені у методичних рекомендаціях до практичних занять та самостійної роботи питання з кожної теми. Керівництво самостійною роботою та контроль за виконанням індивідуального домашнього завдання здійснюється викладачем згідно з розкладом консультацій у позаурочний час.

Вимоги до виконання контрольної роботи (для студентів заочної форми здобуття освіти) та індивідуального домашнього завдання (для студентів денної форми здобуття освіти) викладені в Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни.

5. Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні інтерактивних, ігрових та мультимедійних технологій навчання у традиційних та інноваційних формах*, зокрема: проблемні лекції, лекції-візуалізації, лекції із застосуванням техніки зворотного зв'язку (інтерактивні); практичні заняття з використанням бесід, дискусій, ділових (рольових) ігор, творчих завдань, ситуаційних задач; самостійна робота (опрацювання теоретичного матеріалу, індивідуальне домашнє завдання (програма). Використання інформаційно-комунікаційних та технології дистанційного навчання (сервіс для проведення онлайн конференцій Zoom, Модульне середовище для навчання тощо).

**** ПРИМІТКА: у процесі вивчення освітнього компонента передбачається можливість проведення гостьових і/або виїзних занять, спрямованих на розширення теоретичних знань і формування практичних навичок у реальних умовах професійної діяльності.***

6. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою та графіком освітнього процесу. При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

усне опитування кожного студента для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу тем та оцінювання результатів роботи на практичних заняттях (розв'язування задач, участь у обговоренні ситуацій);

тестовий контроль для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу тем;

перевірка виконаного індивідуального завдання (програма), що сприяє набуттю теоретичних знань і практичних навичок.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контролю, який проводиться з усього матеріалу дисципліни за білетами, попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри. Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи, суму балів нижчу за 60 відсотків від максимального балу, не допускається до семестрового контролю, поки не виконає обсяг роботи,

передбачений Робочою програмою. Здобувач вищої освіти, який набрав позитивний середньозважений бал (60 відсотків і більше від максимального балу) з усіх видів поточного контролю і не склав іспит, вважається таким, який має академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

7. Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію та навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять (вивчення теоретичного матеріалу з теми, активно працювати на занятті, розв'язувати задачі, брати участь у дискусіях щодо прийнятих рішень при виконанні здобувачами задач).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачених Робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентами теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних занять, тестування й виконання індивідуального домашнього завдання. Виконання індивідуального завдання завершується його здачею на перевірку у терміни, встановлені графіком самостійної роботи та захистом на останньому занятті.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без вірного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені Робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

У межах вивчення навчальної дисципліни здобувачам вищої освіти передбачено визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти, що розміщені на доступних платформах (https://courses.prometheus.org.ua, https://www.coursera.org), які сприяють формування компетентностей і поглибленню результатів навчання, визначених Робочою програмою дисципліни, або забезпечують вивчення відповідної теми та/або виду робіт з програми навчальної дисципліни (детальніше у Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ).

8. Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці. Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. За умови виконання усіх видів навчальної роботи за результатами поточного контролю протягом вивчення навчальної дисципліни, встановлених її Робочою програмою, здобувач денної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни, підсумковим контролем для якої

є іспит, може набрати до 60 балів (здобувач заочної форми – до 50 балів). Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного та підсумкового контролів набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю Співвідношення…), яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів *денної* форми здобуття освіти:

Аудиторна робота				**Контрольні заходи**		**Самостійна робота**	**Семестровий контроль**	**Разом**
Перший семестр								
Практичне заняття (УО) (мінімум – 4 контрольні точки)				Тестовий контроль (ТК)		ІДЗ** (програма психологічної допомоги особам у складних життєвих обставинах)	Іспит	
Т*1-2	Т3-4	Т5-6	Т7-8	Т1-4	Т5-8			
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)								
3-5	3-5	3-5	3-5	6-10	6-10			
12-20				**12-20**		**12-20**	**24-40**	**60-100*** **

Примітка *: * **Т** – тема лекційного заняття; ** **ІДЗ** – індивідуальне домашнє завдання;*

****За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «**Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС**».*

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи й оцінювання результатів навчання студентів *заочної* форми здобуття освіти

Аудиторна робота			**Самостійна, індивідуальна робота**					**Семестровий контроль**	**Разом**
Перший семестр									
Практичне заняття (УО)			Контрольна робота			Тестовий контроль		Іспит	Сума балів
1	2	3	ТП 1	ТП 2	ПЗ	Т1-4	Т5-8		
Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)									
3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	6-10	6-10	30-50	
9-15			**9-15**			**12-20**		**30-50**	**60-100**

Примітка *: * **ТП** – теоретичне питання; ** **ПЗ**– практичне завдання;

*****За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці **«Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС»**.

Критерії оцінювання за видами робіт

Оцінювання на практичних заняттях

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування здобувачів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентами

спеціальною термінологією й уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення при розв'язуванні задач; результати самостійної роботи.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	***Узагальнений критерій***
Відмінно (високий) 5	Здобувач глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і у письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення роботи. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив дві-три несуттєві *похибки*.
Добре (середній) 4	Здобувач виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь здобувача має будуватися на основі самостійного мислення. Здобувач у відповіді допустив дві-три *несуттєві помилки.*
Задовільно (достатній) 3	Здобувач виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача будується на рівні репродуктивного мислення, має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і *суттєві помилки* у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній) 2	Здобувач виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачу, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

Оцінювання результатів тестового контролю

Кожен з двох тестів, передбачених робочою програмою, складається із 20 тестових завдань. Максимальна сума балів, яку може набрати студент за результатами тестування, складає 10.

Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тематичний контроль здобувач, залежно від кількості правильних відповідей, може отримати від 6 до 10 балів:

Таблиця – Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання

Кількість правильних відповідей	0-11	12-13	14	15-16	17	18-20
Відсоток правильних відповідей	0-59	60-65	66-72	73-82	83-89	90-100

Кількість отриманих балів	**0**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**

На тестування відводиться 15 хвилин. Правильні відповіді записуються у талоні відповідей. Здобувач може також пройти тестування і в онлайн режимі у Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни. Тестування здобувачів вищої освіти у Модульному середовищі для навчання автоматично оцінюються за критеріями, наведеними у таблиці вище.

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

У випадку, коли студент не виконав індивідуальний план з дисципліни у заплановані терміни без поважних причин, то під час відпрацювання заборгованості при позитивній відповіді йому виставляється оцінка «задовільно».

Критерії оцінювання результатів ІДЗ (програма психологічної допомоги особам у складних життєвих обставинах)

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	**Узагальнений критерій оцінювання**
Максимальний (високий) бал (відмінно) 19-20	В основі ІДЗ ключові положення, які повністю розкривають тему; містять наукову, змістовну інформацію; мають чітку, логічно вибудувану структуру; правильно оформленні посилання на інформаційні джерела; виглядає привабливо; тексти легко сприймаються; гармонійне поєднання дизайнерських знахідок з ідеєю проєкту; робота є прикладом високого рівня володіння комп'ютерними технологіями.
Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре) 15-18	ІДЗ має в основі декілька ключових положень, які не повністю розкривають тему дослідження; загалом відповідає тематиці проєкту та є досить інформативним; є певна структура в розміщенні інформації; графіки, таблиці представлені в роботі, але не додають інформації, не доповнюють змісту; неповністю представлені інформаційні джерела або не всі правильно оформлені; естетичний вигляд дещо псує недостатньо чітка структура розміщення інформації, не зовсім доречна графіка оформлення; дизайн не суперечить загальному змісту проєкту.
Мінімальний (достатній) бал (задовільно) 12-14	ІДЗ має в основі декілька ключових положень, однак вони перевантажені інформацією або позбавлені інформації; подання інформації не структуроване; графіки та таблиці відсутні або не мають інформативного навантаження; немає посилань на використані джерела або вони не правильно оформлені; дизайн не зовсім відповідає тематиці проєкту, а інколи навіть іде всупереч загальному змісту.

Оцінювання якості виконання контрольної роботи студентами заочної форми здобуття освіти

Контрольна робота передбачає виконання таких завдань – 2 теоретичних і практичне. Зміст завдань наведено в методичних рекомендаціях до виконання контрольної роботи. При оцінюванні контрольної роботи враховуються якість її виконання, кожне завдання оцінюються максимально 5 балів, загальна максимальна сума балів становить 15.

Таблиця – Розподіл балів між завданнями контрольної роботи здобувача вищої освіти

Види завдань	**Для кожного окремого виду завдань**		
	Мінімальний (достатній) бал	**Потенційні позитивні бали* (середній бал)**	**Максимальний (високий) бал**
Теоретичне питання	3	4	5
Теоретичне питання	3	4	5
Практичне завдання	3	4	5

Всього балів	9	-	15

Примітка. *Позитивний бал за контрольну роботу, відмінний від мінімального (9 балів) та максимального (15 балів), знаходиться в межах 10-14 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) контрольної роботи.

Кожне завдання контрольної роботи здобувача вищої освіти оцінюється з використанням нижченаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (щодо визначення достатнього, середнього та високого рівня досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей).

Таблиця - Критерії оцінювання контрольної роботи здобувачів заочної форми навчання

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	**Узагальнений критерій оцінювання контрольної роботи здобувачів заочної форми навчання**
Відмінно (високий) 5	Зміст питань розкрито повно і грамотно, правильно використано понятійний апарат; логічний виклад відповіді державною мовою; проявлено творчий підхід та самостійне мислення. Дотримані всі вимоги оформлення контрольної роботи. При написанні допущено дві-три несуттєві похибки.
Добре (середній) 4	Зміст питань розкрито повно. Показано володіння понятійним апаратом і фаховою термінологією; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі питань можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання тощо. Відповідь будується на основі самостійного мислення. Дотримані не всі вимоги оформлення контрольної роботи. Допущено дві-три несуттєві помилки.
Задовільно (достатній) 3	Зміст питань розкрито неповно. Виявлено знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією. Відповідь будується на рівні репродуктивного мислення, слабкі знання структури курсу, допускає неточності і суттєві помилки у відповіді. Не дотримано вимог оформлення контрольної роботи.
Незадовільно (недостатній) 2	Зміст питань не розкрито. Виявлено розрізнені, безсистемні знання, допущені суттєві помилки у визначенні понять, перекручено їх зміст, виклад матеріалу хаотичний. Не дотримано вимог оформлення контрольної роботи.

Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю (іспит)

Освітня програма передбачає підсумковий семестровий контроль з дисципліни у формі іспиту, завданням якого є системне й об'єктивне оцінювання як теоретичної, так і практичної підготовки здобувача з навчальної дисципліни. Складання іспиту відбувається за попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри білетами. Відповідно до цього в екзаменаційному білеті пропонується поєднання питань як теоретичного (в т.ч. у тестовій формі), так і практичного характеру.

Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів денної форми навчання (40 балів для підсумкового контролю)

Види завдань	**Для кожного окремого виду завдань**		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	**Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре)**	**Максимальний (високий) бал (відмінно)**
Теоретичне питання № 1	6	8	10
Теоретичне питання № 2	6	8	10
Практичне завдання	12	16	20
Разом:	**24**		**40**

Примітка. *Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (24 бали) та максимального (40 балів), знаходиться в межах 25-39 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.

Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів заочної форми навчання (50 балів для підсумкового контролю)

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	**Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре)**	**Максимальний (високий) бал (відмінно)**
Теоретичне питання № 1	8	12	15
Теоретичне питання № 2	8	12	15
Практичне завдання	14	17	20
Разом:	**30**		**50**

Примітка. *Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (30 балів) та максимального (50 балів), знаходиться в межах 31-49 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.

Для кожного окремого виду завдань підсумкового семестрового контролю застосовуються критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти, наведені вище.

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній нижче таблиці.

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	**Рейтингова шкала балів**	**Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни**	
		Залік	**Іспит/диференційований залік**
A	90-100	Зараховано	***Відмінно*/*Excellent*** – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		***Добре*/*Good*** – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		
D	66-72		***Задовільно*/*Satisfactory*** – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	***Незадовільно*/*Fail*** – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		***Незадовільно*/*Fail*** – Результати навчання відсутні

Семестровий іспит виставляється, якщо загальна сума балів, яку набрав студент з дисципліни за результатами поточного та підсумкового контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «відмінно/добре/задовільно», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення.

9. Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Поняття складних життєвих обставин та їх групи.
2. Сім’ї, що перебувають у СЖО, причини виникнення СЖО

3. Соціально-психологічний супровід сімей в СЖО, алгоритм роботи з родиною
4. Поняття соціально-психологічного супроводу.
5. Механізми, напрями, види, способи, умови психологічної підтримки.
6. Принципи психологічної підтримки.
7. Моделі психологічного супроводу
8. Сутність та завдання соціальної діагностики.
9. Вимоги до вибору методів соціальної діагностики.
10. Методи соціальної діагностики, що використовуються у процесі оцінки стану клієнта.
11. Функції психолога у соціально-психологічному супроводі
12. Підвищення професійності психолога з метою покращення результативності соціально-психологічного супроводу.
13. Завдання та функції соціально-психологічного супроводу.
14. Обов'язки спеціаліста соціально-психологічного супроводу.
15. Робота з вторинною травмою.
16. Категорії сімей з дітьми, які потребують соціальної підтримки.
17. Модель роботи з сім'ями, які опинилися у складних життєвих обставинах.
18. Проблеми та потреби сімей, які потребують соціальної допомоги.
19. Категорії сімей з дітьми, які потребують соціальної підтримки.
20. Труднощі освіти для аутичних дітей.
21. Методи та засоби соціально-психологічного супроводу дітей з аутизмом.
22. Етапи роботи психолога з аутичними дітьми.
23. Бідність як психосоціальний тягар розвитку сучасної сім'ї.
24. Різновиди соціально-психологічної підтримки малозабезпечених сімей.
25. Модель соціально-психологічного супроводу малозабезпечених сімей з дітьми.
26. Внутрішньо переміщені особи як особлива категорія роботи з психологом.
27. Мета та завдання психологічної допомоги внутрішньо переміщеним особам.
28. Етапи та зміст соціально-психологічного супроводу внутрішньо переміщених осіб
29. Поняття «діти з особливими освітніми потребами».
30. Особливості роботи практичного психолога з дітьми з особливими освітніми потребами.
31. Основні завдання та напрямки роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.
32. Неповні сім'ї: причини виникнення, різновиди сімей та групи проблем, з якими вони зіштовхуються.
33. Форми та методи соціально- психологічної роботи з неповними сім'ями.
34. Дитяча та підліткова злочинність як негативне суспільне явище.
35. Напрями соціально-психологічної підтримки молоді, яка перебуває у конфлікті з законом.
36. Психологічна допомога прийомній сім'ї.
37. Етапи роботи та особливості соціально-психологічного супроводу на кожному з етапів процесу усиновлення (удочеріння).
38. Зміст та форми надання безробітним психологічної допомоги.
39. Загальні принципи психологічної допомоги безробітним.
40. Соціально-психологічний тренінг як форма роботи з безробітними.
41. Застосування прийомів арт-терапії для активізації пошуку роботи безробітними.
42. Форми соціально-психологічної підтримки сімей, яких торкнулася проблема ВІЛ/СНІДу.
43. Рекомендації щодо роботи психолога з ВІЛ/СНІД інфікованими.
44. Розлучення подружжя як складна життєва обставина.
45. Поради батькам щодо особливостей виховання дітей у кризовий період.
46. Стадії розлучення та робота психолога на кожному з етапів соціально-психологічного супроводу.
47. Проблеми, труднощі жінок та сімей, які мають намір відмовитися від дитини.
48. Особливості виявлення жінок, які мають намір відмовитися від дитини.

49. Планування соціально-психологічного супроводу жінок та сімей, які мають намір відмовитися від дитини.

50. Форми та методи підтримки жінок у СЖО, які призводять до відмови від дитини.

10. Навчально-методичне забезпечення

Освітній процес з дисципліни «Теорія і практика збереження психічного здоров'я людини» забезпечений необхідними навчально-методичними матеріалами, що розміщені в Модульному середовищі для навчання MOODLE:

1. Курс «Психологічна допомога особам у складних життєвих обставинах». URL: **https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=7845**

2. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи для здобувачів вищої освіти денної форми навчання з дисципліни «Психологічна допомога особам у складних життєвих обставинах». URL: **https://salo.li/11A76eF**

3. Методичні вказівки до контрольної роботи для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання з дисципліни «Психологічна допомога особам у складних життєвих обставинах». URL **https://salo.li/55076AB**

11. Рекомендована література

Основна:

1. Актуальні проблеми теорії і практики соціальної роботи на межі тисячоліть: монографія- Київ: УДЦССМ, 2021. 344 с.
2. Зберегти сім'ю, соціальна робота з сім'ями, які опинилися у складних життєвих обставинах / автори-упорядники: Мороз О. М., Постолюк Г. І., Семігіна Т. В., Шепіленко О. С. Київ, 2018. 160 с.
3. Капська А. Й., Пєша І. В. Соціальний супровід різних категорій сімей та дітей: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 232 с.
4. Технології соціально-педагогічної роботи: навч. посібник / за заг. ред. проф. А. Й. Капської. Київ, 2018. 375 с.

Додаткова:

5 Vasylenko O., Komar T., Pilishek S., Posvistak O., Potapchuk Ye. Diagnosing the negative psycho-emotional states among students / *Revista Romaneaska pentru Educatie Multidimensionala*. 2020. Volume 12. Issue 1. P. 39-52. DOI: https://doi.org/10.18662/rrem/56.

6 Варгата О. В., Комар Т. В. Психологічні чинники стресостійкості фахівців соціономічного профілю. Науковий журнал «Психологічні травелоги». 2023 № 1 (4). Хмельницький, 2023. С. 46-56

7 Варгата О. В.. Комар Т. В., Хоптяна О.В. Стресостійкість як складова самозбереження психічного здоров'я фахівців соціономічного профілю.. Науковий журнал «Психологічні травелоги», 2023, № 2. С. 5-13

8 Загальна теорія здоров'я та здоров'язбереження: колективна монографія / за заг. ред. проф. Ю. Д. Бойчука. Харків: Рожко С. Г., 2017. 488 с.

9 Комар Т. Психологічний ресурс професійного становлення та успішної професійної самоактуалізації майбутніх фахівців професій типу «людина-людина». Psychology Travelogs. 2024. №1. С. 31–40. **https://doi.org/10.31891/PT-2024-1-3**

10 Комар Т. В., Петяк О. В. Методи психологічної діагностики проявів почуття ревнощів у шлюбних партнерів. *Актуальні проблеми психології: зб. наук. пр. Інституту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України*. Київ: ПП Лисенко, 2020. Том IX. Загальна психологія. Історична психологія. Етнічна психологія. Випуск 13. С. 293-302.

11 Комар, Т., Кулешова, О., & Полуденко, О. Психологічна стійкість як чинник професійного становлення фахівця системи «людина-людина». Psychology Travelogs. 2024. №4, С.302–313. **https://doi.org/10.31891/PT-2024-4-29**

12 Коцан І. Я., Ложкін Г. В., Мушкевич М. І. Психологія здоров'я людини / за ред. І. Я. Коцана. Луцьк: РВВ «Вежа» Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2011. 430 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека університету. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: http://library.khmnu.edu.ua/.
2. Інституційний репозитарій ХНУ. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk.
3. Модульне середовище для навчання. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: https://msn.khmnu.edu.ua/.

13. Матеріально-технічне та програмне забезпечення дисципліни (за потреби)

Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, планшет, смартфон або інший мобільний пристрій, проєктор. Програмне забезпечення: програми Microsoft Office або аналогічні, доступ до мережі Інтернет, робота з презентаціями.

Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного прикладного забезпечення, крім загальновживаних програм і операційних систем.